

Decyzja
Prezydium KK
nr 69/16

ws. opinii o projekcie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia
zasadniczego asystentów sędziów

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie opiniuje *projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia zasadniczego asystentów sędziów* w zakresie, w jakim ustala on konkretną wysokość zarówno minimalnego, jak i maksymalnego wynagrodzenia zasadniczego asystentów sędziów.

W ocenie Prezydium KK, na aprobatę zasługuje tylko sam fakt podjęcia przez Ministra Sprawiedliwości prac legislacyjnych, które zmierzają do zmiany aktu prawnego, który od 7 lat określa taki sam poziom wynagrodzenia zasadniczego asystentów sędziów.

Podstawę prawną do wydania opiniowanego rozporządzenia stanowi art. 155 § 6 *ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych*. Zgodnie z tym przepisem, Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia zasadniczego asystentów sędziów, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter czynności wykonywanych przez asystentów sędziów oraz poziom wynagrodzeń urzędników sądów. Zdaniem Prezydium KK projekt rozporządzenia nie realizuje żadnej z tych wytycznych.

Po pierwsze, rozporządzenie nie uwzględnia faktu, że asystenci podejmują czynności związane ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości. Wprawdzie mają one charakter pomocniczy, ale zawsze merytoryczny. Asystenci sędziego sporządzają projekty uzasadnień do wyroków co wymaga wysokich kwalifikacji i obszernej wiedzy prawniczej. Dlatego nieadekwatna do tego rodzaju czynności jest płaca określona na poziomie 3000 złotych *brutto*. Warto mieć na uwadze, że wynagrodzenia największej grupy asystentów sędziów, a więc tych zatrudnionych w sądach rejonowych, zwykle oscylują w granicach minimalnego progu wynikającego z rozporządzenia. Dlatego konieczne jest podwyższenie przede wszystkim minimalnego wynagrodzenia zasadniczego asystentów sędziów i doprowadzenia do tzw. spłaszczenia widełek.

Po drugie, ustawa nakazuje Ministrowi Sprawiedliwości, aby określając wynagrodzenie zasadnicze asystentów sędziów uwzględnił "poziom wynagrodzeń urzędników sądowych". Zarówno aktualnie obowiązujące rozporządzenie, jak też nowy projekt, w żadnej mierze nie uwzględniają tego postulatu.

Omawianą tu kwestię aktualnie uregulowano w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2015 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego. Jak wynika z odpowiedniej tabeli dołączonej do tego aktu prawnego, wynagrodzenia urzędników sądowych kształtują się w zakresie od 1850 złotych do 12000 złotych. Kwota proponowanego minimalnego wynagrodzenia asystentów sędziów odpowiada natomiast maksymalnemu wynagrodzeniu stażysty. Maksymalne wynagrodzenie asystentów sędziów zbliżone jest do maksymalnego pułapu wynagrodzeń na stanowiskach pomocniczych, obsługi technicznej i gospodarczej.

Trzeba jednak pamiętać, że tylko wobec asystentów sędziów wprowadzono wymóg legitymowania się wyższym wykształceniem prawniczym, natomiast względem znacznej części urzędników sądowych i tzw. pracowników obsługi obowiązuje wymóg posiadania średniego ogólnego wykształcenia. System płac w sądownictwie powszechnym powinien charakteryzować się pewną racjonalnością, związaną przede wszystkim z tym, że grupa osób, od której wymaga się wyższego wykształcenia specjalistycznego, osiąga też wyższe wynagrodzenie. Dlatego proponowane przez Ministerstwo wartości są zupełnie nieadekwatne, zwłaszcza jeśli chodzi o poziom wynagrodzenia maksymalnego asystentów sędziów.

Wydaje się, że maksymalne wynagrodzenie asystentów sędziów w sądach powszechnych nie powinno być niższe niż w sądownictwie administracyjnym. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie stanowisk i wymaganych kwalifikacji urzędników sądowych i innych pracowników oraz szczegółowych zasad wynagradzania referendarzy sądowych, starszych referendarzy sądowych, asystentów sędziów, starszych asystentów sędziów, urzędników oraz innych pracowników wojewódzkich sądów administracyjnych określa maksymalne wynagrodzenie starszych asystentów, zatrudnionych w sądownictwie administracyjnym, w kwocie 5200 złotych (załącznik nr 2 i 3 do rozporządzenia). W ocenie Prezydium KK nie ma takich przesłanek, które usprawiedliwiłyby zróżnicowanie wynagrodzeń asystentów sędziów zatrudnionych w obu rodzajach sądów. W szczególności, asystenci sędziów powszechnych i administracyjnych wykonują taką samą pracę – samodzielnie wykonują zadania z zakresu administracji sądowej i wykonują projekty orzeczeń oraz ich uzasadnień.

Z tego względu, NSZZ „Solidarność” proponuje ustalenie zasadniczego wynagrodzenia asystentów sędziów co najmniej na poziomie 4000,00 zł oraz na poziomie maksymalnym w kwocie 5200,00 zł (co odpowiada maksymalnemu wynagrodzeniu zasadniczemu asystentów sędziów w sądach administracyjnych).

Uzasadnione może być zróżnicowanie pułapu wynagrodzeń asystentów sędziów w zależności od tego, czy są oni jeszcze zobowiązani do odbycia stażu, o którym mowa w art. 155ca ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, oraz od tego, czy objęli oni już stanowisko starszego asystenta sędziego.

Gdańsk, 11 maja 2016 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Z-ca PRZEWODNICZĄCEGO
KK NSZZ „Solidarność”

Bogdan Biś